

(המשך מעמוד 29)

ורודה. ששוליה צבועים בירוק בהיר, במינסיים כהים. בגרביים לבנים ובנעלי-עור שחורות. גבר נאה. שנראה קצת לא שייך למישרד המיושן. הוא מדבר כמו מישוהו שעיף מלדר. שעיף משאלות. שעיף מראיונות. כמו מישוהו שהעיתונות פינקה אותו במשך כל השנים והרעיפה עליו רק מחמאות. קצת כמו ילד מפונק. הוא מרשה לעצמו שלא להתחשב בדעתם של קהלי-האזנה ושל עיתונאי-הספורט. שבכדורגל הם חלק אינטגרלי ובלתי-יפרד מן הספורט עצמו.

יש הטוענים נגדו שהוא איש קר. חסר רגשות. בעבר כינו אותו לא פעם "המהנדס". יש קצת מן הזלזול בתשובות שענה וביחסו לעיתונות. שליטמה אותו כל השנים. יש משהו מן הזלזול באדם שכל חייו היו קשורים בכדורגל. שהצליח כליך. שהוא גם נראה טוב. גם שיחק טוב. גם למד יפה וגם אסף לעצמו נקודות בטורי-הזכות מאז שהפך מאמן.

לבורים בכדורגל ולמי שאינם מעוררים בניכוי העולם המיוחד הזה. קשור שמו של ג'ורא שפיגל כמעט תמיד בנשימה אחת עם שמו של מוטלה שפיגלר. שניהם בני דור אחד. שניהם שותפים להצלחת הכדורגל הישראלי בשנות ה-70. שניהם הצליחו בארץ וגם בחו"ל. שניהם היו למאמנים. שניהם מאמנים כיום שתי קבוצות חזקות בליגה הלאומית. והשנה ייאבקו. בוודאי. על האליפות.

כמאמן. יכול שפיגל לזקוף לזכותו את עלייתה של הפועל פתח-תיקווה. שאותה אימן. מן הליגה הארצית ללאומית. הדור שלו הכניס לכדורגל הישראלי סוג חדש של ניהול ואימון קבוצות. זהו צוות של מאמנים. רובם שחקני-כדורגל לשעבר. המנהלים ביחד את אימון הקבוצות. שפיגל הוא מעין מאמן-על. כשלידו

לא מנצח, ויש מישחקים שאני לא מנצח. ובכל זאת אני מבוסס. איך זה? אם הקבוצה משחקת טוב, ובכל זאת לא מנצח? חים — זה לא אסון גדול. וניצחון בשבת הראשונה חשוב? לרעתי, זה חשוב לשחקנים ולקהל. המיכחן של השחקנים החדשים הוא בשבת הראשונה, והם חושבים שאם מנצחים בשבת הזו אז זה בסדר, ואם לא מנצחים אז זה לא בסדר. חגגתם אחרי הניצחון? ככלל לא. אני נגד חגיגות. כדורגל זה מיקצוע

"כשאנחנו שיחקנו, היו לנו יותר הצלחות והבאנו יותר קהל למגרשים. אבל אז היו זמנים אחרים"

ולא אירוע חברתי. גם רואה-חשבון לא חוגג אחר. רי שהוא עושה עבודה. עבודתו של שחקן הכדור רגל היא לשחק ולנצח. אתה חושב ששחקן כדורגל הוא כמו רואה-חשבון? הוא כמו כל בעל מיקצוע חופשי. אבל לשחקן כדורגל יש אחרים. יש גם עורכרדין שיש להם אזהרות ושכותבים עליהם בעיתונים. חוץ מזה, אני לא חושב שאר הרים משפיעים ישירות על השחקן. השחקנים מתחשבים בפני העבודה הזו שיש אחרים שצריך למצוא חן בעיניהם. זו התחשבות שבאה כמשך השנים. אתה התחסנת? אני ממן מחוסן כפני שני רברים: אזהרים ועיתונאים.

בין הספורטאים לבין העיתונות הדוקים יותר מאשר בתחומים אחרים. זה לא תמיד טוב. ולפעמים יש חזירה לתחומים שהם לא דווקא קשורים לכדורגל. יש עיתונאים שלא מפגינים דע, אלא מחפשים כותרות. היה עיתונאי מתוסכל אחד, שהוא חבר של מאמן שרכתי אותו. שכתב שהשנה הוא מעמיד אותי במיכחן. אני שואל בצחוק: איך תלמיד יכול לבחון את רבו? במה זה תיסקול שגובל במחלת-נפש. אני מבינה שזה בכל זאת מסריע לך.

אני פשוט צוחק על הדברים האלה. איך האנשים האלה מתימרים לעזור לכדורגל הישראלי? אני, למשל, הייתי עורך מחקר בקרב הנוער, ושואל למה הנוער לא מגיע לכדורגל. כשחקנים או בקהלי? כשחקנים. למה הם לא מגיעים? כי עיתונאי מתוסכל עוסק במיכחנים. במקום לבדוק את הדברים האלה. העיתונאי המתוסכל אישם בכך ש-הנוער לא מגיע לכדורגל? לא, אבל אם הוא יכתוב על הדברים האלה, אנשים יתעוררו. צריך לעורר רעיקה לנושאים האלה. כל הזמן מדברים על זה שהכדורגל הישראלי אינו מספיק טוב.

שפיגל (כורע, שלישי מימין) בקבוצה הצרפתית, אני מחוסן מזמן מפני שני דברים: אזהרים ועיתונאים

מדברים אבל לא חוקרים. אנחנו לא יכולים להשפיע על הממשלה ועל מיישר-החינוך. רעת-הקהל צריכה להשפיע. אבל בשנים האחרונות דווקא משקיעים כסף, ובכל זאת אין הצלחות גדולות. כסף זה לא ערובה להצלחה. בשוק קיימת רמת שיווי-משקל בין התשלום לשחקן לבין היכולת שלו. מי שיקבל יותר מדי כסף, יש ירידה ביכולת שלו. קשה לקבוע את הרמה. זה מיקצוע של מילהמה שבת-שבת על החיים ועל המוות.

"זכותו של הקהל לצעוק ולבקד את השחקנים, כי אלה אנשים שקמו כרטיסים בנסך. מי שלא קנה כרטיס אין לו זכות לדבר"

את העניין הזה של הכסף אתם — הדור שלכם — הכנסתם. אנחנו באים בזה שותחילו לשלם לנו. אני לא חושב שצריך להקדיש עבודה בחינם. רוב התקציב בא ממכירת-כרטיסים, וכך צריך להיות, וצריך לקחת בחשבון כמה צופים באים וגם מה היכולת של האגודה, ולפי זה לשלם. אבל כמות הקהל במיגרישים יורדת, וגובה הסכומים המשוזלמים לשד קנים עולה. אז צריך להירד את הסכומים.

זה לא נותן לך זכות לדרוש יותר מהשחקנים? שום זכות. זה רק נותן לי יכולת להרגים דברים בצורה טובה יותר. במיקצוע הזה, כדי להיות מאמן כדאי להיות שחקן, כי צריך לתת תחושה של מישוהו שיוודע מה בלב של השחקן. לכן זה גם מיקצוע מיוחד, כי הוא גם מישחק. אבל גם שחקן-תיאטרון זה מיקצוע מיוחד, שבו לא צריך להתחמם שעות.

אתה חושב שלמאמן שהיה פעם שחקן בעצמו יש יתרון על מאמנים אחרים? יכול להיות שכן. אני לא מקדיש מחשבה לשאלה איך מסתכלים עליי, אלא איך אני נראה בעיני עצמי. לא שואלים אותך על התקופה שד בה שיחקת? רובם יודעים שהייתי שחקן, וגם שררו כרנור ומיקו כלו וירון עוז, שהם המאמנים של מכבי, היו שחקנים. כולנו היינו במכבי. אני, באופן אישי, חושב שזה רע לכדורגלים של היום לה-שוב מה היה פעם. אלו זמנים שונים ואיכויות שונות. וקשה להשוות, וגם לא כדאי.

אבל אתם הצלחתם יותר. אני לא חושב. בנסיבות שהיו אז, הגענו להצלחה. אבל אני לא חושב שיש יותר בכדורגל. אנחנו הבאנו יותר קהל, אבל אז היו זמנים אחרים. היום הכל יותר ממוסחר, והקהל צריך לבוא כדי שיהיה יותר כסף לשלם לשחקנים.

הקהל לא אהב את זה. לא תמיד, והוא טועה. אבל כדורגל הפך לעבור דה קשה, ושחקנים עוברים קשה יום-יום. יותר קשה ממה שאתם עבדתם? בוודאי. אנחנו עברנו שלוש פעמים בשבוע והם שש פעמים. כדור שלי רק התחלנו קצת להרוויח כסף. אני זוכר תקופות ששחקנים עברו והיו באים אחרי העבודה להתאמן. אני זוכר שחקן שהיה נהג-אוטובוס והיה מגיע לאימון באוטובוס שלו, אחרי שסיים את המישרת.

אז היו הישגים בינלאומיים גדולים יותר לנבחרת ישראל. זה היה עניין של תזמון. זה היה דור מסויים, כמצב מסויים, והוכנה קבוצה מסויימת — ואז הם יצאו את עצמם עד המכסימום, ביחד עם המאמן. יש תקופות שהכל נרדב ביחד. עברו כבר הזמן שנים וזה לא קרה שוב.

זה יכול לקרות שוב בעוד שנה, או בעוד חמש שנים. אבל אין ספק שזה לא רק מול, אלא גם עבודה. אבל זה קשה פה, כי יש כמה עיתונאים מתוסכלים שרוצים לעשות חשבון אחרי כל שבת.

ירדו עליך? עליי לא, אבל אם עושים חשבון טוב השכוע, או כשכוע הבא זה יהיה רע, ואני לא רוצה שיכ-תבו. נראה שבתחום הספורט היחסים

שפיגל (מימין) כמאמן הפועל-ת (לידו: דרור ברנור) שחקן כדורגל זה כמו רואה-חשבון...

עומדים דרור ברנור, המאמן, מיקו בלו, עוזר-המאמן, וירון עוז. מנהל-הקבוצה. ג'ורא קובע את המדיניות. האחרים מבצעים אותה. בשיחה הוא נראה אדם שאינו מוותר בקלות. שיוודע עמוד על שלו בקור-רוח ובקשנות, ושאינו מרבה בגילויי-חיבה. ועם זאת, דבריו נאמרים בחצי חיוך בזווית-העין, קשה שלא לחבב אותו. הוא לא מדבר שטם כף. הוא הוכיח וממשיך להוכיח את עצמו ואת דרכו כשחקן וכמאמן. בשבת האחרונה, פתיחת עונת הכדורגל, ניצחה מכבי תל-אביב, קבוצתו של שפיגל. הוא אינו מתרגש מן הניצחון, ונראה כי גם אילו היתה הקבוצה מפסידה, אי-אפשר היה לראות אצלו סימני התרגשות מיוחדים.

בשבת, במישחק הראשון של ה-עונה, ניצחתם. זה משנה אם מנצחים או מספידים דווקא בשבוע הראשון? כטח שזה משנה. לך זה משנה? לגבני יש מישחקים שאני לא מבוסס כשאני